

- a) stav ryzího jmění na konci roku předcházejícího,
- b) příjmy z pravidelných členských platů s udáním částek napřed, pokud se týká, dodatečně zaplacených,
- c) příjmy správní (zápisné a pod.),
- d) příjmy z uložených kapítalů,
- e) zisk na kursu cenných papírů,
- f) ostatní příjmy.

Ve vydáních pak vykázány býti musí:

- 1. zaplacené podpory, pokud se týká, škody dané dle stanov (a to podrobně i s náklady vyšetřovacími),
- 2. náklady správní, daně a poplatky,
- 3. odepisy,
- 4. ztráta na kursu cenných papírů,
- 5. ostatní vydání a konečně,
- 7. ryzí jmění na konci účetního roku.

Zmíněný výkaz majetkový vyznačovati má dopodrobna veškerá aktiva i pohledávky a dluhy; rozdíl v nich udává ryzí jmění spolku (resp. dotyčného fondu).

Výjimka z dosud vylíčených zásad nastává pro spolky pro nemocenské pojišťování dělníků zřízené dle zákona ze dne 30. března 1888 č. 33 ř. z.; máť co do pojišťování nemocenského a pohřebného tu průchod § 72 cit. zák. z r. 1888 (§§ 50, 51 cit. nař.).

Jmění menších pojišťovacích spolků smí býti ukládáno jen:

- a) v cenných papírech, které hodí se k spolehlivému uložení peněz sirotčích,
- b) v hypotekách poskytujících jistoty sirotčí,
- c) v tuzemských spořitelnách,
- d) v tuzemských nemovitostech cinžovních, pokud nejsou zadluženy nad $\frac{1}{3}$ kupní ceny (§ 52 cit. nař. a srvn. k tomu § 30 téhož nařízení). I zde může ministerstvo vnitra dáti ob čas prozkoumati hospodářství těchto spolků odbornými znalci (§ 53 cit. nař.).

Pojmenování auktora.

Po vzoru práva římského (l. 2 C. 3. 19) přijalo i občanské právo rakouské v § 375 ustanovení, že ten, kdo drží věc jménem jiného, proti žalobě vlastnické na něho podané hájiti se může, že svého předka pojmenuje a tím u soudu se vykáže.

Pro výkon tohoto pojmenování vlastního držitele, jež v právu římském *laudatio* nebo *nominatio auctoris* bylo zváno, i pro řízení k tomu se pojící nebylo v dřívějším právu processuálním nižádných bližších předpisů.

Mezeru tuto vyplnil nový civilní řád soudní ze dne 1. srpna 1895 č. 113 ř. z., jenž po vzoru německého civilního processu (§ 73) v ustanoveních §§ 22—25 a 241 instituci tuto zevrubně způsobem následujícím upravuje:

I. Podmínky.

1. Pojmenování auktora jest přípustno při žalobách směřujících proti žalovanému »jako držiteli věci nebo věcného práva« (§ 22 c. ř. s.). Nastává tudíž při všech oněch žalobách, kde držba věci nebo práva na straně žalovaného jest základem žaloby, tvoříc nezbytnou podmínku k založení passivní legitimace k procesu. Tak tomu jest při žalobách z vlast-

nictví ať skutečného ať domnělého (*rei vindicatio*, *actio rei negatoria*, *actio in rem Publiciana*), při žalobách ze služebností (*actio confessoria*) nebo jiných věcných práv. Při tom nesmí činen býti rozdíl, jde-li o věc movitou či nemovitou a rovněž jest pro otázku přípustnosti nominace auktoru lhostejným, je-li žaloba podaná žalobou petitorní, či — jak již pro obor dosavadního práva bylo uznáno (srovn. Randa, *Besitz* str. 321) — žalobou possessorní. (Jinak Neumann, *Commentar zu den C. P. G.* str. 183 pozn. 2). O nominaci auktoru nemůže však býti řeči při žalobách kontraktních nebo *ex delicto*, poněvadž ty směřujíce jen k plnění určitého závazku nečelí proti držiteli určité věci nebo jistého práva jako takovému.

2. Žalovaný nesmí býti držitelem v techn. sl. sm., nýbrž jest toliko pouhým detentorem (§ 309 o. o. z.), nesmí držeti jmenem svým vlastním, pro sebe, nýbrž vykonává držbu jménem osoby třetí (jménem svého auktoru) (§ 22 c. ř. s.). Poměr mezi ním a vlastním držitelem (auktorem), z něhož žalovaný své právo k detenci odvozuje, může býti velmi různý. Obvykle jest to nějaký poměr obligační, na základě kterého detence věci k jistému hospodářskému či právnímu účelu na určitou dobu byla nynějšímu žalovanému auktořem odevzdána. Tak na př. při kommodatu, depositu nebo *pignus*, při nájmu nebo pachtu, po případě i při mandátu a p.

II. Účel a podstata

Nominatio auctoris má za účel zpravití auktoru o podané žalobě (*litis denuntiatio*), poskytnouti jemu příležitost proti žalobě práv svých hájiti a zbavit se tím buď sporu vůbec nebo alespoň zodpovědnosti za jeho nepříznivý výsledek.

Nominatio tato jest netoliko právem žalovaného, nýbrž i povinností jeho vůči auktoru plynoucí ze vzájemného jejich poměru, jest začasť zákonnou podmínkou, pod kterou se sprostuje žalovaný všeho ručení z toho, že jemu byla věc či právo detinované pořadem práva odňato (viz princip § 931 o. o. z.). Použití příležitosti této, vstoupiti ve spor, jest pro auktoru nikoli povinností, nýbrž jeho právem, jehož výkon ve vůli jeho jest položen.

III. Výkon pojmenování auktoru.

1. Čas.

Žalovaný detentor volaje auktoru ve spor, musí tak učiniti ihned (*sogleich* § 22 c. ř. s.) po obdržení žaloby. Jak z obsahu § 22 c. ř. s., zejména z 2. odstavce tohoto ustanovení plyne, žádá zákon slovem »ihned«, aby příslušný úkon byl žalovaným detentorem v takové době předsevzat, aby netoliko auktor k prvnímu roku o žalobě položenému se mohl řádně připraven dostaviti, nýbrž i aby odpůrce (žalobce) ještě před rokem o tom náležitě mohl býti vyrozuměn.

O tom, jaké právní následky jsou spojeny s tím, když žalovaný v čas *nominatio auctoris* neprovede, zákon výslovného ustanovení nechová. Z ostatních však ustanovení by bylo as otázkou tuto následovně rozřešiti:

Nebyl-li auktor v čas vyrozuměn a následkem toho k prvnímu roku se nedostaviv, byl možnosti zbaven sporu dle § 23 c. ř. s. na místě žalovaného detentora se ujati, provede se rozepře dále mezi žalobcem a původně žalovaným; žalovaný však ručí za všechny následky, které mu materiální právo pro případ nepříznivého výsledku sporu z jeho poměru k auktoru proto ukládá (§ 931 o. o. z.). Rozumí se však, že není závady, aby auktor později dle § 17 c. ř. s. jako vedlejší intervenient k rozepři se připojil

a po případě se svolením obou stran (tedy i žalobce) dle § 19 c. ř. s. jako strana místo původního žalovaného vstoupil. Podobně nebude zajisté i překážky, aby auktor třeba bez předchozího včasného vyzvání se sám k prvnímu roku dostavil a tam se svého práva dovolal.

Nebyl-li žalobce v čas (před prvním rokem) o učiněné nominatio auctoris vyrozuměn, nemohou tím býti ani auktor ani nominans zbaven i práva jim dle § 23 c. ř. s. příslušejícího. Neboť náležité, včasné doručení prohlášení žalovaného pojmenování auktorů obsahujícího žalobci jest povinností soudu (§§ 25, 87 c. ř. s.), jejíž nesplnění nemůže býti újmou strany stíháno. Jestli tedy žalobce, který před rokem, t. j. před počátkem prvního roku (§ 133 c. ř. s.) vyrozumění onoho nedostal, se při roku zdráhá jednání o nominatio auctoris připustiti, rozhoduje soudce, má-li přes to jednání toto býti předsevzato, či rok odložen (§§ 134 a 242 c. ř. s.). V případě posléz uvedeném může eventuelně žalovaný, nese-li spoluvinu na tom, že zpravení žalobce se v čas nestalo, býti odsouzen, náklady zmařeného jednání nahraditi (§ 142 odst. 1 c. ř. s.).

2. Forma a obsah.

Zpravení auktorů děje se u soudů sborových vždycky písemným podáním. U soudů okresních může se státi buď písemně buď i ústně do soudního protokolu. Činěno-li ústně, může protokol o tom sepsati sama soudní kancelář, aniž by bylo zapotřebí součinnosti soudcovy (§ 131 jedn. ř.).

Podání, pokud se týče, protokol (§ 79 c. ř. s.) obsahovati má sdělení o sporu i o poměru žalovaného k auktoru, jež potřebná jsou, aby vyloženy byly zákonné podmínky nominace prováděné, pak vyzvání auktorů, aby se k prvnímu roku na den určitý již položenému dostavil a před soudem procesním o poměru svém k spornému předmětu, pokud se týče, k spornému nároku se prohlásil (§ 22 c. ř. s.).

Činí-li se vyzvání ono písemně, třebas předložiti podání ono ve třech stejnopisech, aby mohl soud jeden z nich pro své spisy podržeti, druhý vyzvanému auktoru doručiti a třetím žalobce vyrozuměti (§ 80 c. ř. s.).

Podání písemné má vykazovati všeobecné náležitosti § 76 c. ř. s. (De lege ferenda dalo by se vzhledem k tomu, že žalovaný si pro první rok advokáta zříditi nemusí, i vzhledem k tomu, že podání toto obsahuje pouhou denunciaci, odporoučeti, aby při podáních těchto bylo od požadavku podpisu advokáta upuštěno.)

Protokol vyhovovati má předpisům §§ 207 a násl. c. ř. s.

V podání nebo protokolu předvolání auktorů navrhujícím netřeba vůbec nabízetí průvodů k zjištění okolností právo žalovaného k nominaci zakládajících, ježto úchylnou od práva dosavadního, které průkazou okolností těchto vyžadovalo (srvn. § 375 o. o. z. slovo: *ausweiset**), spokojuje se právo nové, chtějíc rozvlácnosti a těžkopádnosti řízení prvního roku zabrániti (srvn. mot. vl. osn. k c. ř. s. str. 198), s pouhým tvrzením okolností oněch (§ 22 c. ř. s. slovo »*Mittheilung*«).

3. Vyřízení.

Vyřízení úkonu žalovaného pojmenování auktorů obsahujícího děje se pouhým doručení písemného podání nebo opisu protokolu auktorovi a žalobci. Vyřízení toto svěřeno jest při soudech sborových dle § 25 c. ř. s. předsedovi senátu. Dle § 131 jedn. ř. nevyžaduje však vyřízení toto ni-žádného usnesení soudcovského. Uloženoť soudní kanceláři, aby sama shodu

předložených stejnopisů podání zkoumala, po případě udání nesprávná v nich obsažená na první rok se vztahující opravila a je pak odevzdala k doručení. V řízení před soudy okresními zařídí soudní kancelář zajisté sama doručení opisu protokolu o nominatio auctoris od ní sepsaného (§§ 131 a 313 jedn. ř.).

IV. Jednání o pojmenování auktora při prvním roku a jeho výsledky.

Otázka, jaký účinek má mít nominatio auctoris na provedení zahájeného již sporu, má se probrati a zpravidla i rozhodnouti při prvním roku o žalobě dle § 239 resp. § 440 c. ř. s. nařízeném, a to při okresních soudech dříve, než projednávání ve věci samé bylo zahájeno.

Ovšem nerozhoduje se tu výrokem soudcovským o tom, jaký jest poměr mezi žalovaným a auktozem, nezkoumá se a neprojednávává otázka, je-li pojmenování auktora žalovaným předsevzaté důvodným či nikoli, zejména je-li skutečně k žalobě passivně legitimován auktor či nominans, poněvadž otázka prvá by meze rozepře vlastní vůbec překračovala a otázka druhá může tvořiti teprve předmět jednání ve věci samé, aniž by bylo lze ji již při prvním roku probírat.

Jednání o nominatio auctoris prvnímu roku vyhrazené obmezuje se toliko na upravení otázky, kdo v počínajícím sporu jako žalovaný vystupovati má, t. j. zdali rozepři má a může provésti původně žalovaný či zaujme-li místo jeho vyzvaný auktor.

Co do jednotlivých případů, jež se tu naskytnouti mohou, nutno uvést následující:

1. Auktor nedbaje náležitého svého zpravení k prvnímu roku, k němuž jest volán, se nedostaví nebo sice se dostaví, však o svém poměru k předmětu sporu se neprohlásí nebo tvrzení žalovaného, že on jest skutečným držitelem, popře (§ 24 c. ř. s.).

V případech těchto zůstává i na dále passivním subjektem sporu původně žalovaný, na němž jest, aby se rozhodl,

- a) chce-li dále spor tento ve vlastním jméně provésti nebo
- b) chce-li vůbec rozepře této se sprostiti.

Ad a) Provádí-li žalovaný dále spor, může se mnohdy hájiti námitkou nedostávající se passivní legitimace a dokáže-li ji, docíliti naprostého zamítnutí žaloby. Rozumí se, že může již dříve žalobce sám, shledá-li tvrzení žalovaného, že není vlastním držitelem, důvodným, žalobu vzíti nazpět a ji na skutečného držitele (auktora) podati, a jej tak k rozepři, které se vyhýbá, donutiti. (Viz mot. vl. osn. str. 196.)

Původně žalovaný může však vystoupiti i obranně proti nároku žalobnímu vůbec a po příslušném provedení sporu docíliti rozsudku ve věci samé. Ve sporu tomto může auktor odvoláváje se na své interesse žalovaným již uznané dle §§ 17 a 18 c. ř. s. jako vedlejší intervenient k řízení se připojiti. Ovšem musilo by toto účastenství jeho na rozepři k protestu žalobcovu (§ 18 c. ř. s.) tenkrát býti zamítnuto, když auktor při prvním roku veškerý svůj poměr k předmětu sporu popřel. Neboť tím prohlásil, že nemá na sporu vůbec žádného zájmu a nemůže tudíž později zájem tento k průkazu svého oprávnění k vedlejší intervenci již tvrditi.

Ad b) Chce-li se žalovaný sporu sprostiti, může tak učiniti tím, že »nárok žalobcův uspokojí« (§ 24 odst. 1 c. ř. s.).

Jak se toto »uspokojení« žalobce státi má, zákon neuvádí. Formálně se nejlépe as provede, jestli žalovaný nárok žalobcův uzná, načež soudce první rok řídicí vydá rozsudek ob submissionem, kterým i o útratách rozepře rozhodne (§§ 239, 395 c. ř. s.).

[Co do útrat platí v případě tomto všeobecné předpisy, zejména ustanovení § 45 c. ř. s., dle něhož může, jestli žalovaný chováním svým k žalobě podnětu nezavdal a hned při prvním roku nárok žalobcův doznal, i žalobci náhrada nákladů býti uložena.]

Na žalovaném pak jest, aby splně povinnost jemu rozsudkem uloženou žalobce uspokojil. K plnění tomuto jest, třeba i nebyl skutečným držitelem věcí, resp. práva, i bez svolení auktorova již dle přímého předpisu § 24 c. ř. s. legitimován. Zdali a pokud může auktor proto na žalovaného vznést nároky náhradní, jakož i je-li povinen dáti žalovanému náhradu za náklady, k nimž byl tento snad odsouzen, sluší posuzovati dle zvláštního materiálního poměru mezi nimi stávajícího (§ 24 odst. 2 c. ř. s.). Ovšem že může auktor práva svá k předmětu žalobnímu i potom provést. Jest mu však vystoupiti v roli žalobce proti tomu, kdo byl žalobcem v rozepři s detentorem. [Žalobě jeho nebude moci žalovaný čeliti námitkou rei judicatae, poněvadž rozepře první nebyla s ním, nýbrž s osobou jinou (detentorem) provedena a není tudíž tu questio inter easdem personas.]

Jiný způsob »uspokojení« žalobcova, ovšem méně praktický jest, že žalovaný hned při prvním roku žalobcův nárok skutečně splní (na př. jemu vindikovanou věc movitou odevzdá), načež žalobce žalobu zpět vezme, čímž s dalšího řízení schází (§§ 239, 237 c. ř. s.).

2. Auktor se k prvnímu roku dostavil, svůj poměr k žalobě doznal, však jednání ve věci samé převzít se zdráhá.

V případě tomto nemůže dále žalovaný odpírat, vpustiti se v jednání ve věci samé (§ 23 posl. věta a § 260 ve spojení s § 239 odst. 2 c. ř. s.). Jsa pánem rozepře, může libovolně s předmětem sporu disponovati a tudíž buď spor provést nebo nárok žalobní uznati a tak vydání rozsudku ob submissionem přivoditi. (Jinak Fürstl: Die neuen öst. C. P. G. k § 23.) Ze zachování svého jest zodpověděn svému auktoru podle materiálního svého poměru k němu.

V ostatním platí pro případ tento všechno, co shora bylo uvedeno.

3. Auktor se k prvnímu roku dostavil, poměr žalovaným tvrzený k předmětu sporu doznal a projevil svou ochotu uvázati se v roli žalovaného jemu skutečně příslušející.

V případě tomto může se opět naskytnouti dvojí:

a) buď žalovaný jest s tím srozuměn, aby auktor na jeho místě žalobu a spor na sebe vzal, nebo

b) chce původně žalovaný sám spor dále vésti.

Ad a) nastává následující řízení:

Žalovaný činí návrh, aby byl vzhledem k tomu, že auktor na jeho místě sporu ujeti se chce, žaloby sprostěn. Návrhu tomuto může žalobce odporovati jen tehdy, jsou-li žalobou prováděny nároky, které poměrem zastoupení, ve kterém se auktor k žalovanému nalezá, nejsou dotčeny. Otázku tuto musí soudce v každém konkrétním případě zvláště uvažovati. Zejména nelze vždy za samostatné proti žalovanému čelící nároky pokládati nároky na náhradu vybraných plodů nebo ušlého zisku, poněvadž i v tomto směru může býti žalovaný nezřídka toliko zástupcem auktorů. (Srvn. zod-

povědění pochybných otázek ministerstvem spravedlnosti k § 23 č. 1.) Rovněž nelze platně odporovati převzetí rozepře auktořem z toho důvodu, že budou u něho náklady sporu, podlehne-li, nedobytny. (Zodpovědění otázek l. c.)

Je-li spor o tom, může-li auktor v rozepři místo nominanta vstoupiti, budiž provedeno příslušné jednání a prohlášení účastníků pro rozhodnutí důležitá nechť se v protokole o prvním roku sepsaném zjistí. (Zodpovědění otázek k § 23 č. 3.)

Co do rozhodnutí o tom, má-li na místo žalovaného auktor vstoupiti, třeba rozeznávati, byl-li s tímto převzetím sporu žalobce srozuměn či třeba-li rozhodnouti o odporu od něho proti tomu činěnému.

V případě prvním rozhoduje i při soudech sborových sám soudce první rok řídící (§ 239 odst. 1 c. ř. s.), aniž by bylo zapotřebí usnesení senátu. Rozhodnutí své vydává ve formě pouhého usnesení, jímž žalovaného žaloby sprostňuje (§ 241 c. ř. s.). Poněvadž usnesením tímto konstatuje se pouze srovnalá vůle účastníků co do upravení subjektů sporu, není usnesení toto »rozhodnutím« a není tu příčiny také i o útratách řízení se vyslovovati (§ 41 c. ř. s.). Zejména nemůže v případě tomto žalovaný žádati, aby jemu žalovaný vzešlé náklady nahradil. (Zodpovědění otázek k § 241 c. ř. s.)

Odporoval-li žalobce tomu, aby auktor spor za žalovaného převzal, přísluší při soudech sborových rozhodnutí nikoli soudci první rok řídícímu, nýbrž toliko senátu. Uznán-li odpor žalobcův za bezdůvodný, přiřknou se žalovanému, jenž se žaloby sprostňuje, útraty řízením o nominatio auctoris způsobené (§ 41 c. ř. s.), kdežto útraty auktorovi vzešlé za část nákladů na rozepři se pokláají. (Zodpov. ot. k § 241.)

Byl-li žalovaný žaloby sprostěn, vystupuje ze všeho processuálního svazku vůči žalobci a není již na dále v nižádném poměru ke sporu. Nemůže tudíž již rozsudek proti němu býti vykonán, aniž může býti k náhradě nákladů sporu odsouzen.

Nebezpečí, které v tom pro žalobce se skrývá, že může na místo skutečného žalovaného býti uveden ve spor držitel předstíraný a tím provedení práva zmařeno nebo značně stíženo, lze, byť ne odstraniti, zajisté alespoň zmírniti tím, že si žalobce dle §§ 381 a 382 exek. ř. povolení příslušného opatření prozatímného vydobude. (Zodpov. ot. k § 24 č. 3.)

Ad b) Nedojde-li k dohodnutí se auktor a žalovaného o převzetí rozepře, nebo uznal-li senát (při okresních soudech samosoudce) odpor žalobcův proti zamýšlenému vstoupení auktor na místo žalovaného za důvodný, nesmí původně žalovaný odpírati vpustiti se ve spor, nýbrž jest na něm, aby spor dále provedl, tedy odpověď na žalobu, jejíž podání mu bylo uloženo, dle § 243 c. ř. s. ve lhůtě určené pod následky § 399 podal, resp. (při soudech okresních) ihned ve věci hlavní projednával (§ 440 c. ř. s.). (Srvn. §§ 23, 239 odst. 2 a 260 c. ř. s.)

Auktor jest, zachovávaje se dle §§ 18 a násl. c. ř. s., oprávněn připojiti se k sporu tomuto jako vedlejší intervenient.

Ad 1—3. Prohlášení auktor a původního žalovaného při prvním roku o tom, kdo jest držitelem, učiněná a v soudní protokol zapsaná (§ 239 odst. 2 c. ř. s.) jsou i pro pozdější řízení exekuční závaznými. Nemůže tedy, provedl-li spor auktor, jenž při prvním roku se jako skutečný držitel sporné věci nebo sporného práva přihlásil, byv odsouzen,

namítati v řízení exekučním, že držitelem jest vyloučený žalovaný, a rovněž nesmí původně žalovaný, když spor provedl, výkonu rozsudku odporovati namítkou, že on držitelem není. (Zodpov. ot. k § 23 č. 2.)

Poklad viz Nálež.

Pokladny bratrské.

I. Zákonodárství.

Bratrské pokladny jsou z části pokladny podpůrné trvající již po staletí, které poskytují podpory horním dělníkům pro případ neschopnosti k práci nebo v případě úmrtí jich pozůstalým. První jednotný základ zákonný nynějších rakouských pokladen bratrských tvoří skrovná ustanovení zák. ze dne 23. května 1854 č. 146 ř. z. (X. hlava, §§ 210—214), která ukládají majitelům dolů, aby zřídili za účelem podpory horníků, jich vdov a sirotků pokladny bratrské (pokladny hornických družstev, ústavy zaopatřovací) a aby každému dozorci a horníku uložili za povinnost přistoupiti k pokladně bratrské dolu, u kterého slouží. Horní zákon neobsahuje však žádných ustanovení o výši příspěvků, výměře podpor správe jmění, čímž ponechal utváření se jednotlivých pokladnic bratrských jim samým. Následek toho byl nestejný a rozvoj většiny pokladen bratrských stal se i povážlivým. Rostoucí styk, požadavek volného stěhování dělníků horních, vývoj novodobé techniky hornické a hutnické ukázaly, že pokladny tyto jsou nedostatečné. R. 1872 vystoupila vláda po mnohaletých předběžných pracích se »základy, které se dotýkají upravení pojišťovacích poměrů dělnictva v dolech,« ku kterým vztahuje se též osnova hor. zák. z r. 1876, pokud se týče pokladen bratrských. Tyto opravné snahy hleděly odstraniti veškeré nedostatky během času se dostavivší, které hlavně v tom spočívaly, že podpory pokladen bratrských a příspěvky nezakládaly se na pravidlech pojišťování techniky, že používáno bylo zároveň několik nejrozmanitějších pojišťovacích způsobů, že pokladny bratrské jen na skrovný počet pojištěných odkázány byly, že propuštění nebo dobrovolně vystoupivší dělníci pozbyli veškerých nároků na pokladniční jmění bratrské, které ani řádně na jisto postaveno nebylo a že schodek rok od roku se zvyšoval. Po opětných šetřeních a anketách předložil r. 1887 ministr orby sněmovně samostatný návrh zákona o úpravě poměrů bratrských pokladnic, který byl v souhlase se zákony o pojištění dělníků proti nemoci a úrazu. Pokladny bratrské jeví se jako doplňovací člen v pojišťování dělnickém a spočívají na zásadách techniky pojišťovací. Živnostenský výbor poslanecké sněmovny, jemuž osnova ta odkázána byla, ukončil svůj elaborát r. 1889, který se od vládní předlohy valně lišil. V této pozměněné formě byl návrh ten pojat za základ porad říšské rady a stal se po několika dalších změnách zákonem (zák. ze dne 28. července 1889 č. 127 ř. z.). Tento základní zákon změněn byl postupem času zákony ze dne 17. ledna 1890 č. 14 ř. z., ze dne 30. prosince 1891 č. 3 ř. z. z r. 1892, ze dne 17. prosince 1892 č. 178 ř. z. Prováděcí předpisy obsahuje nařízení min. orby ze dne 11. září 1889 č. 148 ř. z., vzorné stanovy pokladen bratrských (výnos min. orby ze dne 15. listopadu 1890 č. 16906) a nař. min. or. ze dne 6. května 1893 č. 94 ř. z.

II. Zřízení pokladen bratrských.

Dle § 210 hor. z. povinen je každý vlastník dolů, zříditi při svém dolu buď samostatnou bratrskou pokladnu nebo spolčiti se s jinými majiteli dolů, a účelem tímto, jinak by propadl pokutě peněžité (§ 250 hor. z.).